

רצועת עזה: ההשלכות ארוכות הטווח של מעשי האיבה בשנת 2014 על נשים וילדות

דצמבר 2015

עובדות

- במהלך מעשי האיבה ברצועת עזה בקיץ 2014 נהרגו 299 נשים, לפחות 16 מהן הרות, ו-197 ילדות, ויותר מאלפיים נשים ומאות ילדות נפצעו (כוח המשימה לענייני הגנה ומשרד הבריאות).
- לפחות 790 נשים התאלמנו בשל מעשי האיבה בשנת 2014 (המשרד לענייני נשים, 2015).
- במשך המחצית השנייה של 2014 הוכפל מספר המקרים הרשומים של מות יולדות ויילודים, לעומת המחצית הראשונה של השנה (קרן האוכלוסייה וסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם).
- כ-24,300 ילדות וכ-22,900 נשים שבתיהן נהרסו או ניזוקו קשות במהלך מעשי האיבה נותרו עקורות ומתגוררות בתנאים לא יציבים ומסוכנים (סקר רישום עקורים פנימיים, רבעון רביעי של 2014).
- בראש יותר מ-8% ממשקי הבית בעזה עומדות נשים (הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, 2015).
- 28.6% מהנשים והילדות מתחת לגיל 49 בעזה נישאו לפני שמלאו להן 18 שנה, ו-2.6% נישאו לפני שמלאו להן 15 (הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, 2014).
- יותר מ-70% ממשקי הבית בעזה מקבלים מים זורמים למשך 6-8 שעות פעם ביומיים עד ארבעה, והאוכלוסייה כולה סובלת מהפסקות חשמל יזומות הנמשכות בין 12 ל-16 שעות ביום.
- כ-20% מהנשים והילדות בגיל העבודה בעזה משתתפות בכוח העבודה, ושיעור זה הוא מהנמוכים בעולם (הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, 2015).
- שיעור האבטלה בקרב נשים וילדות בעזה ברבעון השלישי של 2015 עמד על יותר מ-63%, לעומת 37% בקרב גברים וילדים, ככליים מהנתון המקביל לשנת 2007 (30%), לפני הטלת המצור (הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, 2015).

4. לנזק הנרחב שגרמו מעשי האיבה לאדמות חקלאות ומרעה נודעו השלכות משמעותיות על הזדמנויות התעסוקה הפתוחות בפני נשים. זאת בשל השיעור הגבוה של נשים עובדות שהועסקו בענף החקלאות, לרבות תעסוקה לא רשמית במרעה, עיבוד מזון וגידול ירקות. בנוסף, בשל מחסומים מבניים, רק שיעור זניח מכלל הנשים העובדות בחקלאות מחזיקות בבעלות על אדמה, ולכן נמוכים סיכוייהן לקבל סיוע הקשור בחקלאות.

5. תנאי חיים מסוכנים ולא יציבים וצפיפות יתר, במיוחד בקרב עקורים פנימיים, בצד אובדן נכסים יצרניים, מובילים לעתים קרובות לאימוצם של מנגנוני התמודדות שליליים, כמו נשירת ילדים מבית הספר ונישואי נערות בגיל מוקדם. אף שמנהג אחרון זה מפחית את הנטל הכלכלי על משפחותיהן של הנערות ונתפש לעתים קרובות כ"אמצעי הגנה" על הנערות הנישואות, הוא מגביל מאוד את הזדמנויות להתפתחות אישית הפתוחות בפניהן.

6. כדי לתת מענה ראוי לצורכי נשים ונערות בהקשר של עזה שלאחר המלחמה ולתרום לביעור אפליית נשים לרעה על כל צורתיה ולכיבוד מלא של זכויות ילדות וילדים, כמתחייב במשפט הבינלאומי, על גורמים הומניטריים להבין במלואם את הסיכונים והקשיים הספציפיים הפוגעים בקבוצות אלה. הכרחי שגורמים אלה יטפלו במחסומים המבניים המגבילים את גישתן של ילדות ונשים לסיוע, בין היתר באמצעות הבטחת הגינות במתן סיוע הומניטרי, איסוף נתונים בפילוח על פי מין וגיל והתייעצות עם חברים וחברות בקהילות הנפגעות.

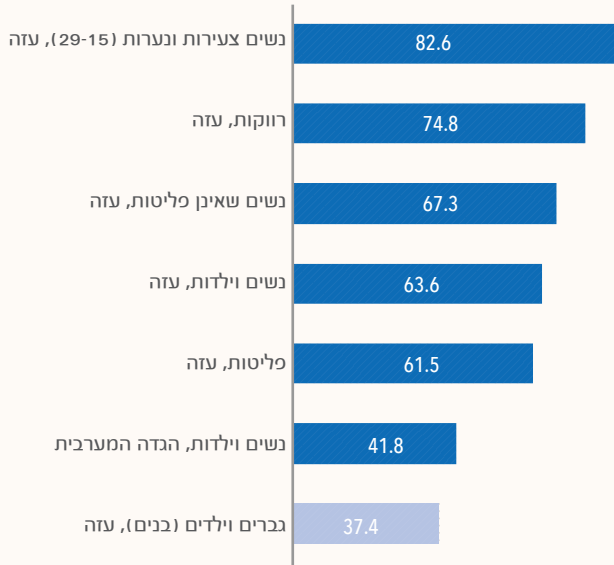
1. מעשי האיבה בקיץ 2014 פגעו בנשים וביולדות ברצועת עזה פגיעה בלתי מידתית, וזו ניכרת בהיבטים מרובים של חייהן. קבוצה זו הייתה פגיעה עוד קודם לכן בשל המצור הממושך שישראל מטילה ובשל אפליית נשים לרעה בחברה הפלסטינית, ומעשי האיבה העמיקו את פגיעותן. מדאיג במיוחד מצבן של אלמנות, עקורות, נשים ונערות עם נכיות, נערות מתבגרות וחקלאיות.

2. תנאי החיים של נשים ונערות עקורות, המתאכסנות כרגע אצל משפחות מארחות, בדירות שכורות, ביחידות טרומיות, באוהלים ובמחסים מאולתרים, או בחורבות בתיהן שנהרסו, מעוררים שורה של חששות, לרבות כאלה הנוגעים להיעדר פרטיות ולחשיפה מוגברת לאללימות והטרדה המבוססות על מגדר. היות שמסורתית גברים הם המחזיקים בזכויות הבעלות על נכסים, לרבות הבעלות על בתים ואדמות שנהרסו או ניזוקו במלחמה, גישתן של עקורות לסיוע משפטי או לסיוע בתחום המחסה, הניתנים על ידי גורמים הומניטריים, לוקה בחסר.

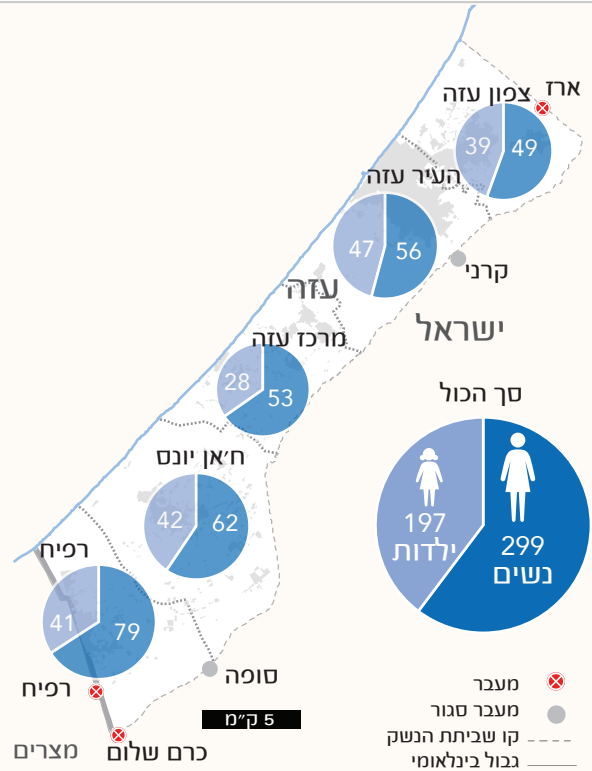
3. ההידרדרות הכללית בגישת בני אדם לשירותים בסיסיים בשל הנזק שנגרם לתשתית, במיוחד מים וחשמל, פגעה ביכולתן של נשים ונערות לעסוק בפעילויות המייצרות הכנסה או להקצות זמן לצורכיהן הן. הדבר קשור ישירות לחלוקת העבודה המסורתית בחברה הפלסטינית, המטילה על נשים ונערות את האחריות העיקרית לתפקוד משקי הבית ולתחזוקתם, מלאכה שהזמן שהיא מצריכה גדל והולך. הדבר אף קשור להזדמנויות המוגבלות הפתוחות בפני נשים בשוק העבודה. חלוקת עבודה זו ממשיכה לחול גם על נשים נשואות הלוקות בנכות כלשהי, והמצוקה שהן סובלות ממנה עקב כך רבה אף יותר.

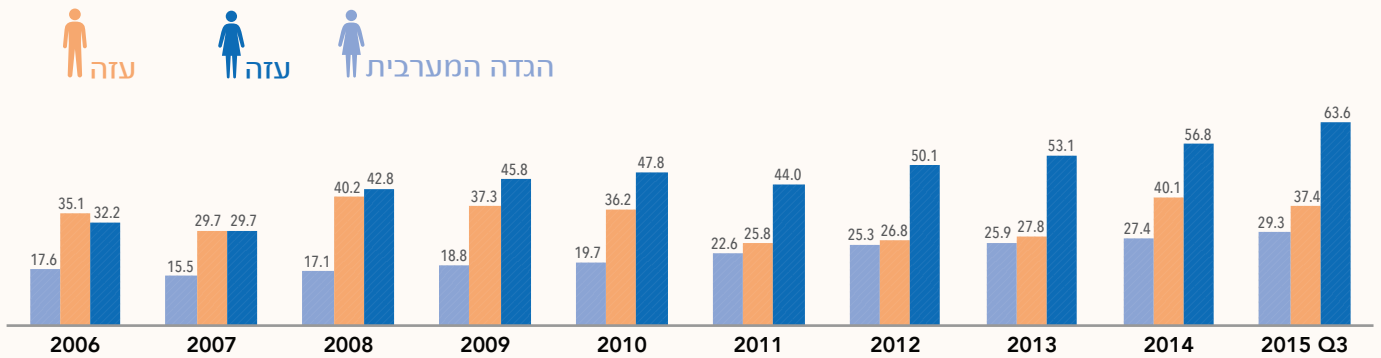
אבטלה על פי מגדר ומצב, רבעון שלישי של 2015

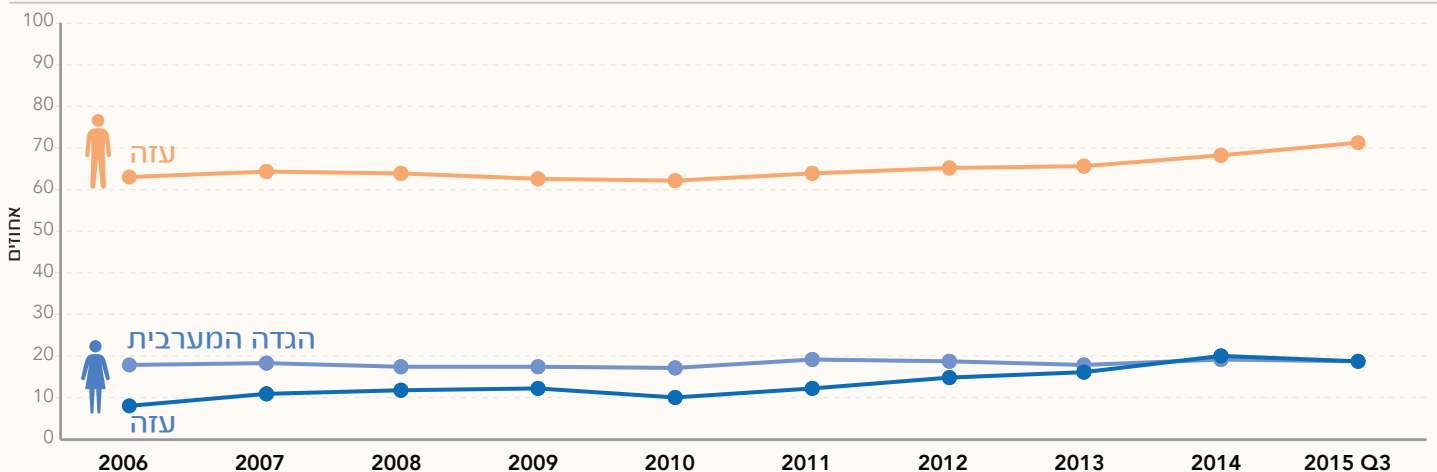
הרוגות במהלך מעשי האיבה ב-2014, על פי נפה

אבטלה על פי מגדר ומצב

השתתפות בכוח העבודה*

* כולל בני אדם שגילם מעל 15 המועסקים או מחפשים עבודה באופן פעיל (מובטלים)